

Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan i Trelleborgs kommun

Inledning

Skolan och verksamhet som bedrivs i skolans regi skall vara fri från tobaksrökning (Tobakslag 1993:581) samt droger. Med droger avses i denna handlingsplan narkotika, alkohol, missbruk av läkemedel, dopningsmedel samt lösningssmedel/drivgas som sniffas. Elever får inte inneha, använda, missbruka eller bedriva handel med droger och inte vistas på skolans område eller i verksamhet i skolans regi vid tobaksrökning eller i berusat/påverkat tillstånd.

Alla elever skall ges möjlighet att prata med skolpersonal om han/hon misstänker att en kamrat missbrukar eller bedriver handel med droger. Utgångspunkten med detta handhavande är att eleven hjälper en kamrat. Informationen lämnas vidare till rektor och elevhälsan.

Rektor ansvarar för att elever, vårdnadshavare och personal informeras om innehållet i denna handlingsplan samt om resultat av genomförda folkhälsoundersökningar.

För utförligare beskrivning hänvisas till lagarna på sidan fem och Bilaga 1 på sidan sex.

Syfte

- Främja elevernas hälsa genom att verka för en helt tobaks- och drogfri skola
- Tydliggöra skolans hållning för elever, vårdnadshavare och personal i dessa frågor
- Skapa förutsättningar för arbetsro och goda studieresultat för alla skolans elever
- All personal är skyldig att agera enligt handlingsplanens riktlinjer

Övergripande mål

Målet är en tobaks- och drogfri skola för elever i Trelleborgs kommun genom

- Att verka för att elever inte använder tobak och droger

- Att engagera alla elever och vårdnadshavare i arbetet mot användning av tobak och droger
- Att tidigt identifiera och agera vid bruk/missbruk hos elever
- Att utöka samarbetet med Socialförvaltningen, Polisen, Fritidsförvaltningens ungdomsenhet, FMN (Föräldraföreningen Mot Narkotika) och Maria Malmö (mottagning för ungdomar med missbruks- och beroendeproblem)

1. Förebyggande åtgärder

- Skolan skall verka för ett aktivt samarbete mellan elev, vårdnadshavare, Socialförvaltningen, Fritidsförvaltningens ungdomsenhet och Polisen för att i första hand förebygga användning och i andra hand tidigt upptäcka och vidta åtgärder mot missbruk
- Elevhälsans kompetens är en viktig resurs för den pedagogiska verksamheten i arbetet med att förebygga användning av tobak och droger
- Efter bedömning tas frågor angående alkohol, narkotika, dopning och tobak upp av skolsköterskan vid hälsobesök i skolår 8 i grundskolan/grundsärskolan samt i årskurs 1 i gymnasieskolan/gymnasiesärskolan
- Dialogen och samarbetet mellan elever, vårdnadshavare och personal i skolan är en viktig del i det förebyggande arbetet och ingår som en del i utvecklingssamtalet
- Rektor ansvarar för att skolans personal håller sig uppdaterad kring nya rön som rör undervisningen om tobak och droger
- Rektor har ansvar för att utbilda elever i tobaks och drogers påverkan på hälsan
- På högstadieskolorna används Effekt som föräldrastödsmetod

2. Åtgärder vid misstanke om missbruk av droger

Tillvägagångssätt om eleven är omyndig

- Information ges **alltid** till rektor, mentor och elevhälsan
- Eleven informeras om skolans oro och vårdnadshavare kontaktas av mentor
- Elevens närvaro, skolresultat, allmänna uppträdande med mera följs upp av mentorn
- Rektor kallar till möte. Vid behov upprättas åtgärdsprogram där överenskommelse om uppläggnings av fortsatt stöd och uppföljning sker
- Vårdnadshavare och elev underrättas om att anmälan, angående misstanke om drogmissbruk, kommer att göras till Socialförvaltningen. Blankett finns på First Class. Elevhälsan kan bistå med vägledning

- Vid behov upprättas en individuell handlingsplan i samråd mellan elev, vårdnadshavare, rektor, mentor, elevhälsan och ev. Socialförvaltningen
- Rektor har möjlighet att besluta om åtgärd enligt Skollagen kap. 5

Tillvägagångssätt om eleven är myndig

- Information ges **alltid** till rektor, mentor och elevhälsan
- Eleven informeras om skolans oro och att nedanstående åtgärder kan ske
- Elevens närvaro, skolresultat, allmänna uppträdande med mera följs upp av mentorn
- Rektor kallar till möte. Förälder kan inbjudas efter samråd med eleven. Vid behov upprättas åtgärdsprogram där överenskommelse om uppläggning av fortsatt stöd och uppföljning sker
- Eleven underrättas om möjligheten till stöd från Maria Malmö samt beroendeenheten Trelleborgs kommun
- Vid behov upprättas en individuell handlingsplan i samråd mellan elev, rektor, mentor och elevhälsan
- Rektor har möjlighet att besluta om åtgärd enligt Skollagen kap. 5

3. Åtgärder om en elev är alkohol- eller drogpåverkad på skolans område och i verksamhet i skolans regi, gäller även PRAO-plats och arbetsplatsförlagt lärande (APL)

Tillvägagångssätt om eleven är omyndig

- Eleven avskiljs från övriga elever
- Mentor, rektor eller elevhälsan kontaktar vårdnadshavare för hämtning av eleven. Om eleven är okontaktbar tillkallas ambulans, ring 112. Om elevens beteende så kräver tillkallas polis
- Vårdnadshavare och elev underrättas om att anmälan kommer att göras till Socialförvaltningen. Blankett finns på FC. Elevhälsan kan bistå med vägledning
- Rektor informeras om så inte redan skett
- Rektor kallar till möte. Elev, vårdnadshavare, rektor, mentor och representant för elevhälsan deltar. Vid behov upprättas åtgärdsprogram där överenskommelse om uppläggning av fortsatt stöd och uppföljning sker
- Rektor har möjlighet att besluta om åtgärd enligt Skollagen kap. 5

Tillvägagångssätt om eleven är myndig

- Eleven avvisas från skolan. Om eleven är okontaktbar tillkallas ambulans, ring 112

- Om eleven inte kan ta hand om sig själv skall polis kontaktas
- Rektor informeras
- Rektor kallar till möte. Elev, rektor, mentor och representant för elevhälsan deltar. Förälder kan inbjudas efter samråd med eleven. Vid behov upprättas åtgärdsprogram där överenskommelse om uppläggning av fortsatt stöd och uppföljning sker
- Rektor har möjlighet att besluta om åtgärd enligt Skollag kap. 5

4. Åtgärder vid tobaksrökning på skolans område och i verksamhet i skolans regi

Tillvägagångssätt om eleven är omyndig

- Eleven får en tillsägelse och rökningen måste avbrytas
- Elevens mentor underrättas som tar kontakt med vårdnadshavare
- Om förseelsen upprepas kan möte bli aktuellt
- Rektor kan besluta om åtgärd enligt Skollag kap. 5 för den som vid upprepade tillfällen röker på skolans område och i verksamhet i skolans regi

Tillvägagångssätt om eleven är myndig

- Eleven får en tillsägelse och rökningen måste avbrytas
- Elevens mentor underrättas
- Om förseelsen upprepas kan möte bli aktuellt
- Rektor har möjlighet att besluta om åtgärd enligt Skollag kap. 5 för den som vid upprepade tillfällen röker på skolans område och i verksamhet i skolans regi

5. Åtgärder vid misstanke om innehav och langning av droger

All langning är olaglig.

Tillvägagångssätt om eleven är omyndig

- Rektor ska informera Polisen, telefonnummer 114 14, eller genom personlig kontakt på polisstationen
- Elev och vårdnadshavare informeras om misstanken av rektor
- Åtgärder enligt punkt 2

Tillvägagångssätt om eleven är myndig

- Rektor ska informera Polisen, telefonnummer 114 14, eller genom personlig kontakt på polisstationen
- Elev informeras om misstanken av rektor
- Åtgärder enligt punkt 2

6. Dokumentation

Rektor ansvarar för att alla ärenden dokumenteras.

7. Referenser

[Arbetsmiljölagen \(1977:1160\)](#)

[Narkotikastrafflagen \(1968:64\)](#)

[Skollagen \(2010:800\)](#)

[Tobakslagen \(1993:581\)](#)

Upprättad 2013-09-09

Handlingsplanen revideras 2015-09-09

Handlingsplanen är framtagen i samarbete mellan rektor Bengt-Göran Persson, rektor Elisabeth Ottosson, skolsköterska Ulrika Nilsson, skolsköterska Sonja Rickardsdotter, kurator Maria Böös, kurator Anna Persson, samordnare för alkohol- och drogförebyggande arbete och barnkonventionen Karin Jeppsson och resurschef Ann Heide-Spjuth.

Synpunkter har inhämtats från kommunjuristen, Fritidsförvaltningens ungdomsenhet, Socialförvaltningen, Polisen, skolkuratorer, skolsköterskor, representanter från elevråden, elevkåren och FMN.

Bilaga 1

Nationell strategi för ANDT-förebyggande arbete, 2011-2015

ANDT står för alkohol, narkotika, dopning och tobak. Riksdagen beslutade i mars 2011 om en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. Prop. 2010/11:47. Mer information finns på www.regeringen.se

Det övergripande målet är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk.

I strategin finns sju långsiktiga mål, varav två av dem särskilt rör barn:

- **Mål 2: Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller tobak.**

Insatser för att skydda barn mot eget eller andras skadliga bruk av alkohol och tobak eller missbruk av narkotika och dopningsmedel utgör grunden för det hälsofrämjande och förebyggande ANDT-arbetet.

- **Mål 3: Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska**

Verksamma metoder för att förhindra att någon börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska prioriteras.

Relaterat till mål 3 framgår bl.a. vikten av att skoltiden är rökfri och att det satsas på en hälsofrämjande skolutveckling. När det gäller undervisning har Skolverket fått i uppdrag att stödja undervisning gällande alkohol, narkotika, dopning och tobak.

Tobakslagen

Det är enligt lag förbjudet att sälja eller ge tobaksvaror till personer som inte har fyllt 18 år. Personer under 18 år som köper och/eller använder tobak begår dock inget brott.

Skolans område ska enligt lag vara rökfritt dygnet runt, under årets alla dagar. Rökförbudet gäller alla som vistas inom skolans område.

Nationell strategi för rökfria skolgårdar

Statens folkhälsoinstitut har tagit fram en strategi i syfte att främja rökfria skolgårdar. Rökfria skolgårdar och tobaksfri skoltid är i mångt och mycket en ledningsfråga. Det krävs ett kontinuerligt arbete och en samsyn för att minska tobaksanvändandet. Gemensamma regler och samsyn mellan elever, skolpersonal och föräldrar är viktigt att ta fasta på.

Mer information finns på www.fhi.se

FN:s barnkonvention

Sverige anslöt sig till FN:s barnkonvention år 1990. Barnkonventionen gäller alla barn i åldern 0-18 år. Barnkonventionen utgörs av 54 artiklar.

Barnkonventionens fyra grundprinciper:

Övriga artiklar i barnkonventionen ska beaktas med utgångspunkt från dessa fyra grundprinciper:

- Artikel 2: alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras
- Artikel 3: barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn
- Artikel 6: alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Artikel 12: varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Om skydd mot droger i barnkonventionen:

- Enligt artikel 33 har varje barn rätt att skyddas mot narkotika.

För mer information: www.unicef.se/barnkonventionen